

Hung. Monitoring, 29.3.89. (Kossuth Rádió, Déli Krónika, 12.00 h)

A mikrofonnál Müller Mihály.

A szerkesztő Márványi Péter ebben a pillanatban érkezett a stúdióba egy friss hírrel: Eltérítették a MALÉV ... járatát. Prágában két csehszlovák állampolgár lépett a gép fedélzetére, ők kerítették hatalmukba a gépet. A 110 utasból 100-at elengedtek és a gép 10 utassal a fedélzetén elindult Barcelona felé. Mihelyt többet tudunk a MALÉV gép sorsáról jelentkezünk újabb hírekkel.

Újabb információkat kaptunk az eltérített MALÉV gépről. Márványi Péter telefonon érdeklődött.

Odor (vagy Fodor?) Tamás a MALÉV vezérigazgató-helyettese.

- Ahogyan a hírt bemondtuk a műsor elején, tehát a MALÉV Prága-Amszterdam járatáról van szó, amelyet két csehszlovák állampolgár térített el a prágai repülőtéren. Mikor pontosan?

- Hát pontosan azt nem tudjuk, hogy milyen állampolgárok, vagy cseh, vagy lengyel, 10 óra 40 és 10 óra 50 között történt az esemény. A repülőgépen pillanatnyilag a 110 utasból csak 10 tartózkodik és a géprablók követelésére Barcelona felé elindult Prágából és a levegőben van pillanatnyilag.

- Tudunk-e arról valamit, hogy valójában a géprablók mit akarnak, tehát Barcelona a végcél lenne?

- Barcelona a célállomásuk, a barcelonai repülőtér felé intézkedtünk, hogy a gép leszállását engedélyezzék. És minden szükséges intézkedést megtettek a repülőgép biztonsága érdekében.

- Ez mit jelent pontosan?

- Hát azt, hogy a barcelonai repülőtér biztonsági szerveit is értesítettük.

- Értem, mennyire vannak felfegyverkezve ezek a géprablók?

- Ezt pontosan nem tudjuk. De kézifegyverek is vannak náluk.

- A géprablás, az eltérítés indítékáról tudunk-e valamit?

- Nem tudunk közelebbit. Feltehetően egyszerűen így akarták elhagyni az országot.

- Tehát olyan emberekről van szó, akiknek egyébként nem volt repülőjegyük erre a járatra?

- Igen.

- És hogy juthattak fel a gépre?

- Azt még nem tudjuk. Mi is bizonyos értelemben érthetetlenül állunk, mert tudjuk, hogy a prágai repülőtér egy rendkívül jól őrzött, tehát egyelőre nem tudjuk, hogy hogy jutottak fel a fedélzetre.

- Mikorra várható a gép megérkezése Barcelonába?

- 2 óra 40-re.

- Hát akkor remélem, hogy újabb információkat kapunk.

- Hogyha több részletet fogunk tudni, akkor készséggel állunk rendelkezésükre.

- Nagyon szépen köszönjük, a viszonthallásra.

Nagyon sok a nyitott kérdés ebben a repülőgéprablás ügyben. Prágai tudósítónk, Forró Evelin a vonalban van. Vajon Prágában mit lehet tudni az esetről?

- Néhány perccel ezelőtt beszéltem Lukács (?) Istvánnal a prágai MALÉV képviselővel, ő elmondta, a gép késésben volt és amikor az utasok felszálltak a repülőgépre, még nem is volt mindenki fent a fedélzeten, akkor ketten megfenyegették a személyzetet, kézigránáttal, fegyverrel, hogy Amerikába akarnak menni. Szlovákul beszéltek. Jelenleg úgy sejtik, hogy lengyel állampolgárokról van szó. Azt mondták, hogy Amerikába akarnak menni. A pilóta közölte, hogy csak európai célpontot jelölhet meg, így választották Barcelonát. Na most, néhány utas hátul leszökött még a lépcsőn. Megérkezett a konzul is, Taga Lajos a repülőtérre. Ő felajánlotta saját magát túszként, ezt a géprablók nem fogadták el. Majd azt mondta, hogy legalább a nők és a gyerekek fejében, ezt elfogadták. Tehát most 10 férfi utas van a gépen, egy stewardess és háromtagú személyzet, plusz a prágai konzul.

- Hogy a prágai konzulon kívül hány magyar utas van a repülőpen lehet-e tudni?

- Nem, sajnos erre nem kaptam választ. Rendkívül segítőkész volt a MALÉV, mert most ők is nagyon el vannak foglalva az utasokkal. És hát nagyon izgulnak a fedélzeten lévők életéért.

- Megsérült-e valaki az akcióban?

- Úgy tudom, hogy nem sérült meg senki. Na most az az érdekes, hogy a gép, amikor megérkezett Prágába, éppen kint voltam és nyoma nem volt, tehát béke és nyugalom uralkodott a repülőtéren. Nyoma sem volt annak, hogy itt egy 15 percen belül bármi történik. Mindenesetre azt hiszem, hogy ennek az lesz a következménye, hogy még szigorúbb lesz az ellenőrzés a prágai repülőtéren. Egyébként, ha bármi további részletet majd megtudok, telefonálok és a 16 órás hírmagazinban talán majd innen is többet tudunk, nemcsak Barcelonából. Annyit még hozzá, hogy jelenleg NSZK légtér felett van a gép.

- Köszönjük szépen a jelentkezést.

Hung. Monitoring, 29.3.89. (Hírek, 14.00 h)

A Prágában délelőtt eltérített MALÉV gép leszállt a frankfurti repülőtéren. A két terrorista megadta magát, az utasoknak nem esett bántódásuk. Orosz József tudósítása a Ferihegyi Repülőtérről.

A gépeltérítők fegyverrel és erőszakosan jutottak a gép fedélzetére ma reggel 9.15-kor Prágában, úticéljukként először az Egyesült Államokat jelölték meg, majd Barcelona felé irányították a MALÉV gépet. Az asszonyokat és a gyermekeket ezt megelőzően szabadon engedték azért cserében, hogy a prágai magyar konzul, Taga Lajos túszként ajánlotta föl magát. A Frankfurtban szerencsésen landolt gép 3 magyar és 7 külföldi utasa, valamint a repülőgép személyzete egészséges, senki sem sérült meg.

Hung. Monitoring, 29.3.89. (Tizenhat Óra, 16.00 h)

Jó napot kívánok, a mikrofonnál Udvarhelyi Szabolcs. Részletes jelentéseinket kezdjük a MALÉV gép elrablásának történetével.

Két cseh, tehát nem lengyel tizenéves lelkén szárad a magyar légi közlekedés legutóbbi, hál Istennek békésen végződött gépeltérítése. A frankfurti rendőrség szóvivője kérdéseünkre elmondta, hogy egy 15 és egy 16 éves fiúról van szó. Lefűrészelt csövű sörétes puskával, karabéllyal és egy kézigránátnak látszó valamivel voltak felszerelve. Ahogy a gép leszállt a Maina-Frankfurt-i repülőtéren, körülvették az amerikai katonai rendőrség járművei, majd a nyugatnémetek. A két süldő korú légikalóz ekkor adta meg magát. Jelenleg kihallgatják őket, ami nehézségek miatt nem nagyon egyszerű.

A két géprabló először a prágai repülőtér kormányvárójában ejtett két túszt, és amikor azok nem tudták kinyitni a betonra vezető ajtót puskatussal bevették az üveget. A túsok fejéhez szegezett fegyverrel mentek el a MALÉV gépig, amely különben elég közel állt az épülethez. A betonon őrködő katonák feltehetően azt hitték, hogy filmeznek, mert semmit nem tettek. A lépcsőnél egyik túsukat elengedték és a földi utaskísérő lányt sakkban tartva szaladtak a fedélzetre. Néhány utas ezt látva már a beszállás közben elmenekült, mások a gépről szaladtak le. Ekkor a géprablók lövést adtak le, a repülőtérre érkezett a prágai magyar konzul és ő tárgyalt velük. Ekkor a nőket és a gyerekeket elengedték, cserében Taba Lajos konzul túszként a gépen maradt. Végül négytagú személyzettel és a konzullal indult a gép.

A TU-154 B típusú gép már útban van hazafelé Frankfurtból, fedélzetén három magyar és hét külföldi utassal valamint a személyzet. A repülón van még Taba Lajos a prágai magyar konzul, aki önként ajánlotta fel magát túszként a gépeltérítőknek cserében, hogy engedjék szabadon az asszonyokat és a gyermekeket. A MALÉV főpilóta helyettese azt mondta, hogy a gép várhatóan 19 óra-kor megérkezik Budapestre.

Hung. Monitoring, 29.3.89. (Esti Magazin, 18.30 h)

A mikrofonnál: Müller Mihály.

Útban van már hazafelé az a MALÉV repülőgép, amelyet ma reggel térítették el a prágai repülőtéren. Két kamasz felfegyverkezve a prágai kormányváróban túsokat fogott. Majd fölszálltak a Budapest-Prága-Amszterdam járatra. Először az Egyesült Államokba akartak távozni, de később megelégedtek azzal, hogy Frankfurtban landoljanak. Ott egy amerikai katonai bázison megadták magukat. És most a német hatóságok folytatják a vizsgálatot. Arról, hogy

minderről Budapestről mit is lehetett látni, Orosz József kérdezte a MALÉV ügyeletes forgalmi igazgatóját Margittai Pétert.

- Önök kapcsolatba tudtak-e lépni a MALÉV-géppel, tudtak-e beszélni rádión a gép parancsnokával?
- Vele már csak a prágai felszállás után tudtunk személyesen rádión beszélni, amikor is tájékoztatott az eseményekről részletesebben, illetve tájékoztatott az útvonalról is.
- Mit mondott arra, hogy eredetileg a gépeltérítők azt akarták, hogy a MALÉV gép az Egyesült Államokba repüljön, aztán megváltoztatták, hogy menjenek Barcelonába, végül is Frankfurtban kötöttek ki. Mi motiválta a gépeltérítőket, hogy az NSZK felé vegyék útjukat?
- Ezt csak találgatni tudom, arra gondolok, hogy Barcelonából elég bonyolult lett volna az Egyesült Államokba eljutni. Mi viszont azt kértük, hogy a frankfurti amerikai légibázisra szálljon a repülőgép személyzete, amikor közölte ezeket a dolgokat.
- Mit mondott még a parancsnok a repülés során ezenkívül?
- Elmondta, hogy annak ellenére, hogy fegyveresek vannak a fedélzeten teljesen nyugodtan viselkednek, semmi probléma nem merült fel az utazás során.
- Ilyen esetben, ha eltérítenek egy repülőgépet, mit kell tennie a személyzetnek, illetve a parancsnoknak?
- Elsőszámú szempont a nyugodt viselkedés, és hát mindenben a terroristák utasításainak kell megfelelni, nehogy bármiféle atrocitás történjen a gép fedélzetén.

Prágai tudósítónk egy ezzel a géppel érkező kollegát várt a repülőtéren. Forró Evelyn tehát egy egészen testközeli tudósítást küldött.

A két géprabló először a prágai repülőtér kormányvárójában két túszt ejtett. Az Inter... képviselőjét és egy földi utaskísérőt. Azt követelték, hogy nyissák ki a betonra vezető ajtót, de miután náluk biztonsági okokból nem volt kulcs, puskatussal beverték az üveget. A túsztok fejéhez szegezett pisztollyal mentek a MALÉV gépig, amely különben elég közel állt az épülethez. A betonon őrködő katonák feltehetően azt hitték, hogy filmeznek, mert semmit sem tettek.

A lépcsőnél a férfit elengedték és a földi utaskísérő lányt maguk előtt tuszkolva szaladtak a fedélzetre. Néhány utas ezt látta és gyorsan leszaladt. Egy magyar légikísérőnek még volt annyi lélekjelenléte, hogy néhány utast leküldjön. Egyszer csak a géprablók figyelmeztető lövést adtak le, egyesek szerint egyet, mások két lövést hallottak. A merénylők a hírek szerint szlovákul beszéltek, nem értettek sem angolul, sem magyarul és ez meglehetősen nagy gondokat okozott. A MALÉV prágai kirendeltségének vezetője, Lukács István értesítette a prágai konzult, aki kitűnően beszél a nyelvet és nyomban odasielt, tárgyalni kezdett a géprablókkal. Felajánlotta, hogy az utasokért cserében őt vigyék el túsznak. Ezt nem fogadták el. Abba viszont beleegyeztek, hogy a nőket és a

gyerekeket elengedjék. Taba Lajos konzul különben három kisgyermek édesapja. Szintén a gépen maradt. Először azt akarták elérni a géprablók, hogy vigyék őket Amerikába, de a pilóta közölte, hogy csakis európai célállomásról lehet szó. Ekkor indultak Barcelona felé 10 utassal, közülük 3 magyar állampolgár, valamint 4 tagú személyzettel és a konzullal. Az elszökött, elengedett utasok a repülőtéren elmondták, hogy távcsöves vadászfegyverek, pisztoly és kézigránát van a tetteseknél.

A géprablás Frankfurtban ért véget. A dráma utolsó perceiről Szalai Zsolt küldött tudósítást:

- A túszdrama kora délután, egy óra előtt két perccel azzal ért véget, hogy a légikalózok megadták magukat az amerikai katonai rendőrségnek. Ennyiben teljesült az a követelésük, hogy a frankfurti amerikai katonai repülőtérre akarnak menni és az amerikaiakkal akarnak tárgyalni. Ám csaknem azon nyomban átadták őket a nyugatnémet rendőrségnek. A TU 154-es 12 óra 32 perckor szállt le fedélzetén 10 utassal és a 4 tagú személyzettel. Ott körülvették az amerikai rendőrautók és ezután bukkant elő, most már feltett kézzel a két gépeltérítő. A rendőrségi kihallgatás derítette ki, hogy csehszlovák állampolgárok. Az egyik 15, a másik 16 éves. Lefűrészelt csövű puskával, karabéllyal és egy nem igazi kézigránáttal voltak felszerelve. A frankfurti rendőrség szóvivője a nevüket nem volt hajlandó nyilvánosságra hozni, csak annyit közölt, hogy mindketten az NSZK-ban szeretnének maradni, amit lehet úgy is érteni, hogy politikai menedékjogért akarnak folyamodni. Annyi bizonyos, tette még hozzá a szóvivő, hogy a kihallgatást nyelvi nehézségek akadályozzák. Mint mondta, a gép személyzete és a 10 utas sértetlen. Ez utóbbit a MALEV frankfurti képviselője is megerősítette. Tőle, Bostai Ferenctől tudjuk, hogy az illetékes nyugatnémet vizsgálóbíró még délután megkezdte a pilóták és az utasok kihallgatását. A terv az, hogy a repülőgép még ma visszatér Budapestre. Ehhez megvannak a megfelelő engedélyek és a személyzet lelki, illetve fizikai állapota is lehetővé tenné. A Lufthansa segítségével ugyancsak tovább indítják eredeti úticéljuk felé azt a 10 utast is, aki túszként érkezett Frankfurtba. A két tizenéves géprabló várható sorsát illetően csak az eddigi gyakorlatból lehet következtetni. Az elmúlt 20 évben összesen 10 lengyel, 7 csehszlovák és egy román gépet térítették a szövetségi köztársaságba, mármint Kelet-Európából. Egyetlen egyszer sem fordult elő, hogy a nyugatnémetek a tetteseket kiadták volna. Nyilván most nem sem fogják Csehszlovákiának. Ugyanakkor a legtöbb terroristát elítélték néhány éves börtönbüntetésre. Egy alkalommal a politikai menedékjogot megtagadták a géprablótól, azzal az indokolással, hogy terrorcselekményről van szó.

Eddigi 3 tudósításunk délután 5 óra felé érkezett és Orosz József kollegám még mindig a helyszínen, vagyis a Ferihegyi repülőtéren van és onnan mondja el, hogy mik a legfrissebb hírek. Vajon mi a helyzet most a géppel?

- A korábbi információkkal ellentétben az eltérített MALÉV gép még mindig Frankfurtban van. Nem szállhattak fel. Ennek az oka, hogy időközben lejárt a gép személyzetének a munkaideje, másrészt a sokk-hatás miatt Durucz Jenő kapitány nem vezetheti visszafelé a repülőt. Ezért hát percekben belül innen, Ferihegyről elindult egy Lufthansa gép, amely magával viszi a váltó személyzetet. Leghamarább fél 9-kor indulhatnak haza és itt a MALÉV operatív központjában úgy számolják, hogy legkorábban este 10 órára érkeznek Budapestre, amikor is egy sajtóértekezletet tartanak és beszámolnak konkrétan a történetekről.